

УДК: 069:929:75/76

Стрілець Наталія Леонідівна
завідувачка відділу з основного
виду діяльності,
Обласний комунальний музей Богдана Лепкого
(Бережани, Україна)
natalistrilets@ukr.net

Nataliia L. Strilets
Head of the Department of Main Activity,
Regional Municipal Museum of Bohdan Lepkyi
(Berezhany, Ukraine)

**МИСТЕЦЬКА ЛЕПКІАНА МУЗЕЮ БОГДАНА ЛЕПКОГО У БЕРЕЖАНАХ
(ДЕКІЛЬКА ШТРИХІВ ДО ІСТОРІЇ ФОРМУВАННЯ)**

**ARTISTIC LEGACY OF BOHDAN LEPKYI IN BOHDAN LEPKYI MUSEUM IN BEREZHANY
(A FEW SKETCHES ON THE HISTORY OF FORMATION)**

Анотація

Стаття присвячена історії формування мистецької збірки лепківської тематики в Обласному комунальному музеї Богдана Лепкого від початку його заснування до сьогодення. Особливу увагу зосереджено на творах митців – сучасників Богдана Лепкого.

Ключові слова: Обласний комунальний музей Богдана Лепкого в м. Бережанах, особистий архів, доктор Роман Смик, група збереження, живопис, графіка.

Abstract

The article examines the formation history of Lepkyi-themed art collection at Bohdan Lepkyi Regional Communal Museum from the beginning of its foundation to the present day. Special attention is focused on the works of contemporary artists, inspired by Bohdan Lepkyi's collection.

Key words: Bohdan Lepkyi, Regional Municipal Museum in Berezhany, personal archive, Dr. Roman Smyk, preservation group, painting, graphics.

Богдан Лепкий (1872–1941) був багатогранною особистістю: поет, прозаїк, педагог, публіцист, редактор, літературознавець, оратор, мистецтвознавець, художник, громадсько-культурний діяч. Свого часу за кількістю написаного мистецького посідав друге місце після І. Франка. І справді, його численна спадщина цікава не лише для дослідників літературного процесу кінця XIX – початку XX ст., а і для мистецтвознавців. Адже донині Б. Лепкий залишається малознаним як художник, хоча до цього заняття прагнув змалечку й хотів зробити його основним у своєму житті. Не отримавши професійної художньої освіти, протягом усього життя він, спочатку під керівництвом М. Івасюка, а згодом самотужки, здобував знання з історії та теорії мистецтва й був досвідченим мистецьким критиком, поради якого цінували польські художники, викладачі Краківської академії мистецтв: Я. Станіславський, В. Висп'яньський, Л. Вичулковський, Ю. Меґофер. Б. Лепкий фахово орієнтувався в історії західного мистецтва, знався на ньому “так знаменито, як рідко хто в нас з-поза малярських кругів”¹. Цими знаннями ділився з молодими українськими митцями: О. Куриласом, Д. Горняткевичем, О. Новаківським, І. Северином, О. Мавбергом, А. Наконечним, Н. Кисілевським, М. Бойчуком, М. Гаврилком, А. Круком та ін. Його помешкання нагадувало музей, а мистецтвознавчі розвідки про відомі українські фрески в каплицях Кракова, Любліна, Сандомира, а також праці “Шевченко про мистецтво”, “Як виглядав гетьман Іван Мазепа?” популяризували українське мистецтво та виводили його на європейські обшари.

Після смерті Б. Лепкого в 1941 р. за впорядкування батьківського архіву взявся син Ростислав Лев. Щоправда, події Другої світової війни змусили його зробити перерву та продовжити цю справу вже в еміграції у США. На жаль, перевезти архів повністю не вдалося, частина залишилася на збереженні у знайомих у Кракові та Відні. Після смерті дітей Б. Лепкого опіку над архівом перебрав доктор Роман Смик – син двоюрідної сестри письменника. Лікар за фахом, він зумів не тільки зберегти раритети, а й поповнити колекцію, займався популяризацією творчого доробку діяча у США та Канаді завдяки організації пересувних виставок до ювілейних лепківських дат.

27 серпня 1995 р. в самому серці давніх Бережан – Ратуші, пам'ятці архітектури XIX ст., для відвідувачів відчинив двері Музей Богдана Лепкого – єдиний в Україні заклад, присвячений цьому видатному діячеві української культури. Музей створили завдяки д-ру Р. Смику, який надіслав у Бережани зі США значну частину архіву письменника й фінансово підтримав появу цієї установи. Експозиція музею побудована за хронологічним принципом. Для глибшого пізнання життєвого і творчого шляху митця, його культурно-освітньої діяльності в українському середовищі Польщі та Німеччини, особистих та творчих зв'язків із науковцями, письменниками, художниками та іншими відомими діячами культури України

1 Горняткевич Д. Богдан Лепкий як маляр // Богдан Лепкий. 1872–1941. Збірник у пошану пам'яті поета. – Краків-Львів: Українське видавництво, 1943. – С. 36.

й Польщі до уваги відвідувачів представлено оригінальні документи та світліни, меморіальні предмети, раритети з особистої бібліотеки, прижиттєві видання творів письменника і книги, які він редагував, мистецькі роботи самого Б. Лепкого та його сучасників-художників, автографи... Саме передані д-ром Р. Смиком матеріали з особистого архіву митця стали основою для формування не лише експозиції, а й фондового зібрання закладу.

Історія створення музею, формування його фондової колекції, окремі музейні предмети були об'єктами дослідження науковців Н. Білик², Н. Волинець³, Н. Дирди⁴, Н. Стрілець⁵, Н. Собкович⁶ та ін. Проте історію формування саме мистецького зібрання закладу досі не обирали об'єктом вивчення, що робить цю статтю актуальною.

Група збереження "Мистецтво" у фондах Обласного комунального музею Богдана Лепкого в м. Бережанах (далі – ОКМБЛБ) різноманітна за художніми особливостями та цінністю музейних предметів. У ній слід виділити експонати власне лепківської тематики – мистецькі роботи, безпосередньо пов'язані з постаттю Б. Лепкого. Сюди належать малярські роботи самого митця, художників – його сучасників, та полотна сучасних авторів. Формування мистецької збірки музею почалося водночас із його заснуванням. Разом із прижиттєвими виданнями творів письменника, автографами, оригінальними світлинами, документами куратор архіву Б. Лепкого д-р Р. Смик передав закладу значну кількість малярських робіт митця. Основну їх частину становлять графічні та живописні роботи портретного жанру, створені здебільшого за фотографіями чи роботами інших художників. Це – автопортрети та портрети рідних: батька, матері, дітей, дружини, українських письменників, твори яких Б. Лепкий готував до видання (Т. Шевченка, Лесі Українки, Марка Вовчка, М. Вороного, О. Маковея, П. Тичини, Б. Грінченка, Х. Алчевської, В. Щурата, П. Карманського та ін.). Портрети історичних осіб (І. Мазепи, полковника Богуна, Б. Хмельницького, княгині Ольги та ін.) – результат багаторічної роботи митця у фондах українських та європейських музеїв, галерей, архівів; частина з них стала ілюстраціями до "Історії України-Руси" М. Аркаса. На жаль, перш ніж потрапити до музейного зібрання, ці мистецькі твори пройшли тернистий шлях, адже спадкоємці письменника поспіхом вивозили їх до США під час війни і, як часто це робиться в таких ситуаціях, роботи просто вирізали з рам. Згодом діти митця не мали фінансової змоги покращити їхній стан. Тому, коли у 2014–2015 рр. з метою каталогізації та атрибуції образотворчої спадщини Б. Лепкого мистецтвознавиця Н. Собкович із м. Тернополя досліджувала його образотворче зібрання із фондів музею, постало питання про авторство деяких живописних та графічних робіт. Серед портретів рідні Б. Лепкого увагу відвідувачів завжди привертала великий графічний портрет його дружини Олександри, зображеної в молодому віці (1896). Незважаючи на те, що на портреті стоїть підпис "Богдан Л. 96", Н. Собкович поставила під сумнів авторство Б. Лепкого, "оскільки робота виконана на високому професійному рівні, аналогічного рівня майстерності робіт у збірці немає"⁷. Також сумніви виникли щодо авторства парадного великого портрета доньки Софії Євгенії "через те, що робота не позначена жодними сигнатурами і вирізняється технікою виконання та розмірами"⁸. Ті самі висновки мистецтвознавиця зробила й щодо акварельного портрета князя Володимира Мономаха, оскільки на рисунку наявна "монограма латиницею, що не відповідає жодному з автографів Лепкого"⁹.

Дослідники творчості митця згадують про велику допомогу, яку він надавав молодим художникам – студентам краківської Академії мистецтв. Багато з них, вдячні за підтримку, на знак дружби дарували Б. Лепкому свої роботи. Про це у своїх спогадах про митця писав молодомузівець О. Луцький: "На стінах образи Івасюка, Бойчука, Северина, Бурачка, Новаківського і самого господаря хати"¹⁰. Згодом до цих імен долучилися молоді митці з угруповання "Зарево", що діяло при краківській Академії мистецтв. Вони вважали професора Б. Лепкого своїм ідейним натхненником. У зібранні музею є кілька робіт членів означеного гуртка. В 1927–1928 рр. Д. Горняткевич подарував митцеві дві свої роботи, що мали стати для Б. Лепкого нагадуванням про дві найважливіші події в його житті – "Кривеньке. Хата, де народився Богдан Лепкий" (інв. № КН 514/М 11) та "Приходство в с. Крегулець" (інв. № КН 513/М 10). Художник А. Наконечний, як і багато хто з його

2 Білик Н. Особовий архів Богдана Лепкого // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – Випуск 1. Частина 2. – Тернопіль: Видавництво ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2014. – С. 106–109; *Ії ж.* Музей Богдана Лепкого в Бережанах як носій історичної пам'яті // Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету. Серія: Історичні науки. – Випуск 47. – Запоріжжя, 2017. – С. 226–229.

3 Волинець Н. Д-р Роман Смик – фундатор музею письменника Богдана Лепкого у м. Бережани // Збірник праць НТШ. – Том 8. Музеї Тернопільщини / Тернопільський осередок Наукового товариства ім. Шевченка; відп. ред. М. Андрейчин, ред. тому Е. Бистрицька. – Тернопіль: ТзОВ "Терно-граф", 2013. – С. 111–128.

4 Дирда Н., Стрілець Н. Бережанський Обласний комунальний музей Богдана Лепкого як осередок громадсько-культурного життя краю // Збірник праць НТШ. – Том 8. Музеї Тернопільщини / Тернопільський осередок Наукового товариства ім. Шевченка; відп. ред. М. Андрейчин, ред. тому Е. Бистрицька. Тернопіль: ТзОВ "Терно-граф", 2013. – С. 190–205.

5 Стрілець Н. Образотворча збірка Богдана Лепкого у фондах Меморіального музею письменника в м. Бережани // Документ у збереженні індивідуальної / соціальної пам'яті: збірник наукових праць за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Тернопіль, 3 грудня 2015 р.). – Тернопіль: ТНЕУ, 2016. – С. 17–20; *Ії ж.* Альбом вітальних адресів Богдану Лепкому як документ з життя української громади Кракова (до історії одного експоната Музею Богдана Лепкого в Бережанах) // Діалог двох культур-2017: XII Міжнародні зустрічі музейників та культурознавців, XIV Міжнародні зустрічі літераторів, XIV Міжнародна наукова конференція літературознавців, III Міжнародна наукова конференція істориків (3–9, 17 вересня 2017 р.) – Річник XII. – Зошит 1. – Варшава, 2018. – С. 338–342.

6 Собкович Н. "Коли б я не був письменником, тоді хотів би бути лише малярем" // Образотворча спадщина Богдана Лепкого. Каталог музейної збірки / Упоряд. Н. Г. Собкович. – Тернопіль: ТзОВ "Терно-граф", 2015. – С. 12–42.

7 Стрілець Н. Образотворча збірка Богдана Лепкого у фондах Меморіального музею письменника... – С. 18.

8 Собкович Н. "Коли б я не був письменником... – С. 24.

9 Там само. – С. 31.

10 Луцький О. Богдан Лепкий у Кракові // Золота Липа: ювілейна збірка творів Богдана Лепкого з його життєписом, бібліографією творів і присвятами / Зладив З. Кузеля. – Берлін, 1924. – С. 105.

товаришів, за сприяння Б. Лепкого виконував певні мистецькі доручення митрополита Андрея Шептицького, зокрема робив копії з українських фресок в каплиці на Вавелі. Одну з таких копій створив і для Б. Лепкого: “Фрагмент із фрески в Ягайлонській каплиці на Вавелі у Кракові” (інв. № КН 2592/М 217). На жаль, не всі ці роботи дітям митця вдалося взяти із собою в еміграцію в США, а частину перевезеного навіть довелося продати через скрутне матеріальне становище родини після переїзду. Дещо, щоправда, таємно викупив д-р Р. Смик. “Знаючи цінність архіву, д-р Р. Смик поспішив придбати у сина Б. Лепкого, Ростислава, частину книг, полотна “Мазепа” пензля О. Куриласа, “Мати Мазепи” і “Кочубеїха” авторства Г. Хоткевича, які зберігалися завернутими в куски тканини. Згодом, після смерті Ростислава, наймолодша донька Лепкого, Софія, передала д-ру Р. Смику під опіку весь архів з умовою, “щоб, як прийде на те час, він був збережений в котромусь із наших музеїв...”¹¹.

Не всі мистецькі роботи з архіву Б. Лепкого опинилися у фондах музею ще перед його відкриттям. Одна частина залишилась у фундації письменника при НТШ в Нью-Йорку (США), друга частина – у приватному зібранні д-ра Р. Смика. Як істинний музейник, він упродовж 12 років, майже до останніх днів життя, переймався справою поповнення фондів музею, змістом експозиції, рівнем її оформлення. Д-р Р. Смик контактував із багатьма колекціонерами в Україні та за її межами, за кожної нагоди викупував власним коштом книги, яких не вистачало в архіві, а якщо не мав змоги викупити – робив копії. Із мистецькими творами було дещо складніше, доводилося налагоджувати зв'язки не тільки з колекціонерами, а й із розкиданими по світу знайомими родини Лепких, митцями – сучасниками Б. Лепкого, чи їхніми нащадками. Так, на урочистому святі відкриття музею д-р Р. Смик зробив закладу несподіваний подарунок – живописний портрет Б. Лепкого роботи О. Куриласа (інв. № КН 524/М 21) та графічний портрет Олександри Лепкої (інв. № КН 554/М 51)¹². Як з'ясувалось, увесь час вони зберігалися в родині польської літераторки М. Беньковської – перекладачки творів Б. Лепкого польською. Д-р Р. Смик, підтримуючи дружні стосунки із сином М. Беньковської – Веславом, переконав його передати ці мистецькі твори до новоствореного музею Б. Лепкого¹³. В один із чергових приїздів в Україну доктор зустрівся у Стрию із донькою відомого графіка та живописця П. Обалю і придбав у неї графічний портрет письменника, який одразу ж передав до музею¹⁴.

Позбавлений через стан здоров'я змоги приїжджати в Україну, Р. Смик продовжував тішити музейників новими експонатами, до мистецького зібрання зокрема. Так, 2004 р. через Х. Сілецьку (дочку племінниці Р. Смика, Тетяни) він передав один із дарунків Б. Лепкому на 60-річний ювілей у 1932 р.: скульптурну композицію – п'ять бронзових лаврових листків на шматку лабрадориту (інв. № КН 1183/М 117)¹⁵. Авторка цього твору – колишня студентка краківської Академії мистецтв Х. Маркова. У 2006 р., з нагоди 11-річчя музею, д-р Р. Смик через дружину свого давнього товариша, Д. Городиську, передав у фонди закладу роботу Б. Лепкого – живописний портрет діда письменника по матері, о. Михайла Глібовицького (інв. № КН 1363/М 118)¹⁶. 25 грудня 2007 р. фундатора музею не стало. Проте щирі друзі музею Б. Лепкого, які стояли біля витоків музею, продовжують поповнювати фондове зібрання від імені фундатора. 2015 р. лауреатка Премії ім. братів Богдана і Левка Лепких, “хресна мама музею”, як її величають самі музейники, – Н. Волинець, на урочистій академії з нагоди 20-тої річниці відкриття закладу поповнила розділ мистецької лепкіани фондowego зібрання своїм дарунком – малярською роботою Лева Лепкого, наймолодшого брата Б. Лепкого, “Пам'ятник Тарасові Шевченку на Чернечій горі” (інв. № КН 2519/М 212)¹⁷.

Таким чином, із особистого архіву Б. Лепкого до мистецького зібрання музею д-р Р. Смик особисто чи через посередників передав 67 графічних і 14 живописних робіт Б. Лепкого, створених митцем у 1885–1937 рр., 8 мистецьких робіт його сучасників, картину невідомого автора із власної колекції письменника, а також 2 скульптури авторства сучасників митця.

Значну частину мистецької колекції закладу становлять роботи сучасних митців, які творили уже на хвилі повернення імені та спадщини Б. Лепкого в Україну.

До створення музею, окрім д-ра Р. Смика, фінансово чи допомогою у підборі експонатів долучились інші члени родини Лепких або наближені до неї особи. Знана в Канаді меценатка українського мистецтва Наталя з Тарнавських Головата передала до музею живописну роботу відомого українського художника В. Лопати “Дух України” (інв. № КН 584/М 81), на якій серед постатей світочів української культури зображено й Б. Лепкого¹⁸.

1997 р. в Україні масштабно відзначали 125-ту річницю від дня народження “великого сина Золотого Поділля” – Б. Лепкого. Із цієї нагоди д-р Р. Смик зробив музею щедрий дарунок – придбав у бережанського художника З. Мігоцького серію з 11 емалей за мотивами творів Б. Лепкого¹⁹.

До творення сучасної мистецької лепкіани долучився й заслужений художник України Я. Омелян – автор понад 200 екслібрисів визначних постатей української культури, серед них – серія, присвячена родині Лепких²⁰. Також 1999 р.

11 Волинець Н. Д-р Роман Смик – фундатор музею ... – С. 114.

12 Фонди ОКМБЛБ. – Інвентарна книга обліку № 1 Обласного комунального музею Богдана Лепкого в м. Бережани. – Група збереження “Мистецтво”. – Арк. 3, 6, інв. №№ 21, 51.

13 Волинець Н. Д-р Роман Смик – фундатор музею ... – С. 118.

14 Там само. – С. 118–119.

15 Жайвір. Літературно-мистецький, історико-краснознавчий альманах. № 1, серпень 2005. – С. 16.; Фонди ОКМБЛБ. – Інвентарна книга обліку № 1... – Арк. 15, інв. № 117.

16 Фонди ОКМБЛБ. – Інвентарна книга обліку № 1... – Арк. 15, інв. № 118.

17 Там само. – Арк. 26, інв. № 212.

18 Там само. – Арк. 10, інв. № 81.

19 Там само. – Арк. 12, 13, інв. №№ 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107; Волинець Н. Д-р Роман Смик – фундатор музею... – С. 119.

20 Омелян Я. Екслібриси пам'яті (книжкові знаки). Каталог. – Тернопіль: ПП Шабала Н. Є., 2016. – С. 25–31.

митець передав у фонди музею лінорит “Портрет Богдана Лепкого” (інв. № КН 597/М 94)²¹.

Упродовж усіх років існування закладу власні мистецькі роботи до його фондової збірки дарували М. Кузів (інв. № КН 506/М 3), А. Покотюк (інв. № КН 2763/М 220), М. Яців (інв. № КН 515/М 12), О. Шупляк (інв. № КН 2876/М 228)²² та ін.

У 2012 р. музейні співробітники спільно з тернопільською художницею Н. Собкович працювали над перевиданням віршованих казок Б. Лепкого. Результатом плідної співпраці став не лише ошатний томик “Богдан Лепкий. Казки”, а й подаровані художницею фондам музею оригінали ілюстрацій до чотирьох казок письменника (інв. № № КН 2216–2304/М 122–210)²³.

У 2018 році в закладі почала функціонувати виставкова зала, що дало змогу не лише урізноманітнити й активізувати виставкову діяльність, урізноманітнити форми науково-освітньої роботи, а й активніше поповнювати фонди графічними та живописними роботами сучасних українських митців. Упродовж 2018–2020 рр. власні твори музею подарували М. Кафтан – “Портрет Богдана Лепкого” (інв. № КН 2858/М 223), О. Кузів – “Видиш, брате мій...” (інв. № КН 2894/М 232), М. Шевчук – “Жуківська святиня” (інв. № КН 2875/М 227), “Великодні псалми в Бережанах” (інв. № КН 2893/М 231), Є. Удін – “Церква Різдва Христового в Києві” (інв. № КН 2887/М 229), а також як куратор виставки Т. Удіної, він подарував її акварельну роботу “Стоїть гора високая...” (інв. № КН 2856/М 221), В. Поворозник – “Богдан та Лев Лепкі” (інв. № КН 2968/М 233), Б. Ткачик – “Жуків намалював сам Бог” (інв. № КН 2540/М 214), “Чуєш, брате мій...” (портрет Б. Лепкого, інв. № КН 2541/М 215), “Церква в Жукові, в якій служив о. Сильвестр Лепкий” (інв. № КН 2539/М 213), Я. Омелян – “Краків. Вавель” (інв. № КН 2857/М 222), “Три верби” (інв. № КН 2860/М 225), М. Дирбавка – “Каплиця на г. Лисоні” (інв. № КН 2982/М 236)²⁴, М. Кузів – “Вже не дійсність, тільки чари” (за мотивами вірша Б. Лепкого “Спомин”), О. Курдибаха – gobelen “Народні мотиви”.

Фондова група збереження “Мистецтво” формувалася впродовж усього періоду існування музею. Родзинкою цього зібрання є малярські роботи самого Б. Лепкого та митців його епохи – О. Куриласа, О. Мавберга, Д. Горняткевича, О. Кульчицької, Н. Кисілевського, П. Обалю, А. Наконечного. Різні за своєю художньою вартістю, предмети з колекції мистецької лепкіани є цінним джерелом для пізнання творчої особистості Б. Лепкого, сфери його мистецьких зацікавлень, кола контактів, меценатської діяльності, а також допомагають збагнути значення і важливість творчості та діяльності цієї визначної постаті нашої культури через відображення у творах сучасних митців. Означена збірка продовжує формуватися і нині.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

- Білик Н.* Особовий архів Богдана Лепкого // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. – Серія: Історія. Випуск 1. – Частина 2. – Тернопіль: Видавництво ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2014. – С. 106–109.
- Білик Н.* Музей Богдана Лепкого в Бережанах як носій історичної пам’яті // Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету. – Серія: Історичні науки. – Випуск 47. – Запоріжжя, 2017. – С. 226–229.
- Волинець Н.* Д-р Роман Смик – фундатор музею письменника Богдана Лепкого у м. Бережани // Збірник праць НТШ. – Том 8. Музеї Тернопільщини / Тернопільський осередок Наукового товариства ім. Т. Шевченка; відп. ред. М. Андрейчин, ред. тому Е. Бистрицька. – Тернопіль: ТзОВ “Терно-граф”, 2013. – С. 111–128.
- Горняткевич Д.* Богдан Лепкий як маляр // Богдан Лепкий. 1872–1941. Збірник у пошану пам’яті поета. – Краків-Львів: Українське видавництво, 1943. – С. 33–37.
- Дирда Н., Стрілець Н.* Бережанський Обласний комунальний музей Богдана Лепкого як осередок громадсько-культурного життя краю // Збірник праць НТШ. – Том 8. Музеї Тернопільщини / Тернопільський осередок Наукового товариства ім. Т. Шевченка; відп. ред. М. Андрейчин, ред. тому Е. Бистрицька. – Тернопіль: ТзОВ “Терно-граф”, 2013. – С. 190–205.
- Жайвір.* Літературно-мистецький, історико-краєзнавчий альманах. – 2005. № 1. Серпень. – 16 с.
- Лепкий Б.* Казки / Передслово Надії Дирди. – Тернопіль: Богдан, 2012. – 96 с.
- Луцький О.* Богдан Лепкий у Краківі // Золота Липа: ювілейна збірка творів Богдана Лепкого з його життєписом, бібліографією творів і присвятами / Злажив З. Кузеля. – Берлін, 1924. – С. 102–107.
- Омелян Я.* Екслібриси пам’яті (книжкові знаки). Каталог. – Тернопіль: ПП Шабала Н. Є., 2016. – 58 с.
- Собкович Н.* “Коли б я не був письменником, тоді хотів би бути лише малярем” // Образотворча спадщина Богдана Лепкого. Каталог музейної збірки / Упоряд. Н. Г. Собкович. – Тернопіль: ТзОВ “Терно-граф”, 2015. – С. 12–42.
- Стрілець Н.* Образотворча збірка Богдана Лепкого у фондах Меморіального музею письменника в м. Бережани // Документ у збереженні індивідуальної/соціальної пам’яті: збірник наукових праць за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Тернопіль, 3 грудня 2015 р.). – Тернопіль: ТНЕУ, 2015. – С. 17–20.
- Стрілець Н.* Альбом вітальних адресів Богдану Лепкому як документ з життя української громади Краків (до історії

21 Фонди ОКМБЛБ. – Інвентарна книга обліку № 1... – Арк. 11, інв. № 94.

22 Там само. – Арк. 1, 28, 2, 30, інв. №№ 3, 220, 12, 228; *Дирда Н., Стрілець Н.* Бережанський Обласний комунальний музей... – С. 196.

23 *Лепкий Б.* Казки / Передслово Надії Дирди. – Тернопіль: Богдан, 2012. – 96 с.; Фонди ОКМБЛБ. – Інвентарна книга обліку № 1... – Арк. 16–26, інв. №№ 122–210.

24 Фонди ОКМБЛБ. – Інвентарна книга обліку № 1... – Арк. 29, 31, 30, 31, 30, 28, 31, 27, 26, 29, 32, інв. №№ 223, 232, 227, 231, 229, 221, 233, 214, 215, 213, 222, 225, 236.

одного експоната Музею Богдана Лепкого в Бережанах) // Діалог двох культур-2017. XII Міжнародні зустрічі музейників та культурознавців, XIV Міжнародні зустрічі літераторів, XIV Міжнародна наукова конференція літературознавців, III Міжнародна наукова конференція істориків (3–9, 17 вересня 2017 р.). – Річник XII. – Зошит 1. – Варшава, 2018. – С. 338–342.

Фонди ОКМБЛБ. – Інвентарна книга обліку № 1 Обласного комунального музею Богдана Лепкого в м. Бережани. – Група збереження “Мистецтво”.

REFERENCES

- Bilyk N. 2014. Osobovyi arkhiv Bohdana Lepkoho. *Naukovi zapysky Ternopilskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni Volodymyra Hnatiuka. Serii: Istorii*, vol 1-2. Ternopil: Vydavnytstvo TNPU im. V. Hnatiuka, pp. 106–109.
- Bilyk N. 2017. Muzei Bohdana Lepkoho v Berezhanakh yak nosii istorychnoi pamiaty. *Naukovi pratsi istorychnoho fakultetu Zaporizkoho natsionalnoho universytetu. Serii: Istorychni nauky*, vol. 47. Zaporizhzhia, pp. 226–229.
- Volynets N. 2013. D-r Roman Smyk – fundator muzeiu pysmennyka Bohdana Lepkoho u m. Berezhan. *Zbirnyk prats NTSh*, vol. 8. Muzei Ternopilshchyny / Ternopilskyi osередok Naukovoho tovarystva im. T. Shevchenka (ed. M. Andreichyn, E. Bystrytska). Ternopil: TzOV Terno-hraf, pp. 111–128.
- Horniatkevych D. 1943. Bohdan Lepkyi yak maliar. *Bohdan Lepkyi. 1872–1941. Zbirnyk u poshanu pamiaty poeta*. Krakiv-Lviv: Ukrainske vydavnytstvo, pp. 33–37.
- Dyrda N., Strilets N. 2013. Berezhanskyi Oblasnyi komunalnyi muzei Bohdana Lepkoho yak osередok hromadsko-kulturnoho zhyttia kraiu. *Zbirnyk prats NTSh*, vol. 8. Muzei Ternopilshchyny / Ternopilskyi osередok Naukovoho tovarystva im. T. Shevchenka (ed. M. Andreichyn, E. Bystrytska). Ternopil: TzOV Terno-hraf, pp. 190–205.
- Zhaivir. Literaturno-mystetskyi, istoriko-kraieznachnyi almanakh. 2005, no. 1. Serpen.
- Lepkyi B. 2012. Kazky (Peredslovo Nadii Dyrdy). Ternopil: Bohdan.
- Lutskyi O. 1924. Bohdan epkyi u Krakovi. *Zolota Lypa: yuvileina zbirka tvoriv Bohdana Lepkoho z yoho zhyttiepysom, bibliohrafiieiu tvoriv i prysviatamy* (ed. Z. Kuzelia). Berlin, pp. 102–107.
- Omelian Ya. 2016. Ekslibrysy pamiaty (knyzhkovi znaky). Kataloh. Ternopil: PP Shabala N. Ye.
- Sobkovych N. 2015. Koly b ya ne buv pysmennykom, todi khotiv by buty lyshe maliarem. *Obrazotvorcha spadshchyna Bohdana Lepkoho. Kataloh muzeinoi zbirky* (ed. N. H. Sobkovych). Ternopil: TzOV Terno-hraf, pp. 12–42.
- Strilets N. 2015. Obrazotvorcha zbirka Bohdana Lepkoho u fondakh Memorialnoho muzeiu pysmennyka v m. Berezhan. *Dokument u zberezheni indyvidualnoi / sotsialnoi pamiaty: zbirnyk naukovykh prats za materialamy Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii* (m. Ternopil, 3 hrudnia 2015 r.). Ternopil: TNEU, pp. 17–20.
- Strilets N. 2018. Albom vitalnykh adresiv Bohdanu Lepkomu yak dokument z zhyttia ukrainskoi hromady Krakova (do istorii odnogo eksponata Muzeiu Bohdana Lepkoho v Berezhanakh). *Dialoh dvokh kultur-2017. XII Mizhnarodni zustrichi muzeinykiv ta kulturoznavtsiv, XIV Mizhnarodni zustrichi literatoriv, XIV Mizhnarodna naukova konferentsiia literaturoznavtsiv, III Mizhnarodna naukova konferentsiia istorykiv (3–9, 17 veresnia 2017 r.)*, vol. XII-1. Warshava, pp. 338–342.
- Fondy ОКМБЛБ. Інвентарна knyha obliku № 1 Oblasnoho komunalnoho muzeiu Bohdana Lepkoho v m. Berezhan. Hrupa zberezhenia Mystetstvo.